

Crítica

Quant un alcalde «demòcrata» convoca al poble i el poble no acudeix, deixa d'ésser alcalde.

Any II — Número 29

Portantveu de la Unió Socialista de Catalunya (Secció de Lleida)

Lleida, 28 d'abril de 1932

EDITORIAL

El primer de Maig

Festa del treball

En aquesta data, festa del treball, el món obrer, unit per uns mateixos problemes i per unes mateixes necessitats sense distinció d'ideologies ni matissos, es manifesta com a exèrcit de pau que espera seré, el dia pròxim del triomf de les seves reivindicacions.

Aquest any, com cap any, les manifestacions del primer de maig de tot el món, d'entre el puny clos i el plany de la necessitat i de la misèria i de la manca de treball, serà oït el ritme d'un pas segur vers el triomf i la victòria.

Tots els manifestos dels partits obreristes d'Europa i de tot el món anuncien la caiguda vertiginosa del règim capitalista. Ço que vol dir, que és arribada l'hora del Socialisme.

El capitalisme fins ara volia resoldre, d'acord amb els avenços de la ciència, el problema cabdal de la felicitat econòmica del món, per la gran indústria, per la gran producció amb una perfecta distribució.

Però, un món burgès, regit per un concepte injust i inhumà, que no ha volgut sobrepujar-se vers a la concepció d'home com a valor moral i intel·lectual sense cap més diferenciació i insisteix, amb tenacitat egoista i malvada, en l'existència de classes valorades i classificades pel patró d'edifici.

Un món que, encara accepta la qualitat home per la seva quantitat or, i que fret i sord barra el pas a tot crit de justícia social i manté la lluita entre capital i treball, entre explotador i explotat, està incapacitat per a cap solució que apedaci, ni tan sols apuntali amb seguretat el corcat i ruïnós edifici de l'economia mundial.

Baixes activitats. Enllotat fins al coll avui el capitalisme. Or, or i or. Des de la guerra europea els alts valors morals de l'humanitat i la sensibilitat, a la consciència i al dolor han estat jutjats com a coses inútils i despreciables, com no fosin per cotitzar-los o juntar-los i engranar-los com a peces necessàries d'un negoci.

Com el gran afer que culminà la criminalitat del capitalisme en el desastre del 1914.

Incapacitat per resoldre el problema del dolor humà, impossibilitat de portar a cap el neguit humà de millorament, d'evolució, de superació.

Tancament d'indústries per excés de producció, al costat de la més gran misèria augmentada amb aqueixa crisi.

Al costat d'això, fracàs i incompetència per l'única solució: augment de la capacitat adquisitiva del poble.

Mentres milions de sers no tenen ni el necessari, una nació llença al mar el sucre, una altra crema el café, els parats augmenten cada dia per milers.

Els grans símbols monetaris trontollant. Els grans financers, en el desesper, roben, estafen, es suïciden.

Els grans polítics al servici de petites ambicions i del capitalisme, fan fracassar el desarmament, la Societat de Nacions i tots els últims resòrts de salvació que els resten.

Prop és el dia en què el socialisme serà cridat i desitjat per tots, com a única salvació del gran desastre a que el món rellisca precipitadament.

Primer de maig de 1932, data gloriosa pel món obrer. Obrer del camp, obrer de la ciutat, obrer intel·lectual, recorda avui la teva responsabilitat.

Avui és obligat un crit de germanor que travessi totes les fronteres.

I a treballar amb coratge, amb fé, amb entusiasme, per nosaltres i pels nostres fills, capacitant-nos, per a fer possible un neixement esplendorós dels pròxims i futurs Estats Socialistes i de la nostra també Catalunya socialista.

Comentaris

Lleida per l'Estatut.—De «El País» del dia 25. — Tot Lleida, mil vegades s'ha manifestat per l'Estatut, per l'autonomia integral i per aquest sentiment de catalanitat mai ha regatejat Lleida la seva cooperació i les entitats, la premsa, particulars i especialment les entitats polítiques, no n'hi ha cap que no s'hagi manifestat favorable a les aspiracions de Catalunya, ara i de sempre.

I vista la manifestació d'ahir, cal amb sinceritat i coratge dir que no fou ben organitzada, que hi mancaven representacions d'entitats catalanistes ben significades i que una sola de les societats polítiques, podia fer més gran la manifestació. ¿A que fou degut?

Això han d'estudiar-ho els directius dels partits republicans: el poble vol la República catalana i espanyola; els directius deuen identificar-se amb el poble i d'ell treuran l'entusiasme necessari per treballar per la llibertat i per Catalunya i si no seran públicament qualificats de «tebis».

Unes llums simbòliques.—Ja sabíem que els regidors actuals del nostre Ajuntament, en temps de la monarquia sentien gran satisfacció ostentant càrrecs de reial ordre, però lo que no compremem, és com avui dia no s'han fixat en que hi ha un joc de llums a la Paheria, que formen la bandera monàrquica.

Tohom que tingui la curiositat, al pasar per la Plaça de la Paheria, de fixar-se amb les llums de la façana, veurà que les dels costats de la porta son vermelles i la que existeix al centre del portal, groga.

Preguntem: ¿Es caprici del electricista o es anyorança dels títols perduts?

El Mercat de Pi i Margall.—Aquests Mercat del Portal de Magdalena que tan bon servei fa als habitants d'aital barriada, fóra necessari que es reformés un xic.

Hom ha pogut donar-se compte aquests passats dies de vent, de que tota la terregada de la costa feia cap a dintre el mercat, omplint-se tot de pols, que feia fastic.

Per la salut pública seria convenient que es posés dit mercat en condicions d'higiene suficients per a que això no succeís.

Ciudadà Batlle: ¿No ús sembla que no tot ha d'ésser gastar milers de pessetes amb fanals? ¿No podrien destinar la quantitat que pensaven gastar a la font de la Paheria per a posar en condicions dit mercat? La Barriada us ho agrairia.

Escoles!!—Arreu de la Nació, els Ajuntaments s'esforcen per a posar en marxa escoles i més escoles. En canvi aquí, ja finida la construcció del Grup Escolar del Passeig d'Osca i l'Escola de la Plaça del Segre, no sabem encara quan es farà la seva apertura.

Que s'espera a que vingui a Lleida «EL DESEADO»?

Els del Caliu.—Ens asseguren que els tècnics d'aquet periòdic, que tant poc va durar, estant organitzant un partit que dintre de poc batejarán. Esperem el que donaran a llum però sigui el nom que hi donguin no deixarà d'ésser una fillola de la Lliga Regionalista.

També s'assegura que les baixes produïdes per l'ingrés al terç lerrouxista d'alguns elements, estant ja cobertes.

La Caritat.—Hi ha a Lleida una institució amb aquet nom, la qual, apart les subvencions de caràcter oficial, reb el donatiu de molts veïns de la Ciutat.

El que aquestes ratlles escriu, fa més de deu anys que contribueix als fins de dita Associació i fins ara no han estat cridats per a donar-li comptes, ni convocat per designar els qui administren l'Associació.

No coneixem els Estatuts de la «Caritat», ni com es fan els nomenaments dels càrrecs directius, però si que desitjariem sapiguer si encara continuen amb llurs càrrecs els que sempre han mangonejat i quin control tenen de la seva gestió.

Persecució religiosa.—Lerroux ha dit a Ciutat Reial «prou de persecució religiosa». Esta clar que les dretes explotaran les paraules d'en Lerroux, el mateix que aquest segurament va voler portar amb elles la pau als esperits. I oferir a tots confiança. Esta bé.

Però seria convenient que ens digués en que consisteix aquesta persecució religiosa i de quina manera s'ha posat algú amb la religió.

Fins que no se'ns demostra quants ciutadans catòlics s'han quedat per culpa del Govern de la República sense rebre els sagraments, sense assistir a totes les misses que els plaguin, sense resar quan vulguin, sense escoltar tots els sermons i plàtiques que es poden dir per les iglesies, no podem admetre la mentida de la persecució.

Ara volem fer constar, que per a totes les seves reunions, en les quals sota la capa de la religió s'hi fa tota mena de propaganda política i social sense cap trava, que allí no hi va representant de l'autoritat.

En Lerroux amb la seva actitud vol atraure's a les dretes, sense tenir en compte que fa més mal ell a la República que totes les campanyes cavernícoles.

Els que en lloc de dir-se lerrouxistes, es nomenin radicals, estem segurs que sentiran l'indignació que tal actuació ha de produir al que s'estimi la República i signi laic de veritat.

Lerrouxisme.—«Joventut Republicana», de Lleida, va invitar la Secció local de la Unió Socialista de Catalunya i el partit lerrouxista a commemorar junts el 14 d'abril. Els nostres companys, naturalment, accediren. Varen assistir a la primera reunió, que fracassà per absència dels lerrouxistes. Varen assistir a la segona reunió, i després de molt esperar, en lloc dels lerrouxistes arribà una carta en la qual es deia:

«En assabentar-se els lerrouxistes de la presència dels representants de la U. S. C., resolgueren:

«Declarar que els components locals del Partit d'Unió Socialista de Catalunya, entre els quals hi abunden, dintre la ciutat de Lleida, elements que amb freqüència molt lamentable han menyspreat i adhuc han injuriat els homes representatius del Partit Republicà Radical, d'una fàisó molt assenyada al seu il·lustre cap n'Alexandre Lerroux, no deuen figurar junts amb nosaltres ni barrejar-se en cap dels actes que els republicans de Lleida portin a cap durant la commemoració a que abans hem referit, en tant no atorguin al Partit Republicà Radical una satisfacció completa pels greuges que públicament li han estat inferits per part de determinats elements locals del Partit d'Unió Socialista de Catalunya.»

Mireu-se que es prou!

Primer de Maig 1932 - Festa del treball

La unió Socialista de Catalunya (secció de Lleida), per commemorar la gran diada ha organitzat en son estatge social, Avinguda de la República, 39 - pral. a les onze del matí una conferència a càrrec del diputat a les Constituents de la nostra minoria parlamentària i professor de la Universitat de Barcelona en

Joaquim Xirau

L'acte serà públic.

Es recomana als socis l'assistència.

És clar. Els nostres companys, ni públicament ni privada no varen donar cap «satisfacció». I el 14 no fou commemorat.

Però, satisfacció de què?

Dels greuges?

¿És que pot fer-se greuge al partit radical i molt menys al seu digne «ilustre caudillo» Alejandro Lerroux?

Un lladre, essent-ho, ¿es sentirà agreujat si li diuen lladre?

Un aventurer, essent-ho, ¿ha d'arrufar-se si s'ho sent a dir?

Un «pirata con patente de corso»—la frase és d'Ossorio y Gallardo—, encara que penedit, aparentment, a les darreries de la vida, ¿no n'hauria de tenir prou i massa que la gent honrada toleri la seva companyia?

Estimàvem força els companys de Lleida. Ara, que el lerrouxisme s'esgarrafa de la seva actuació, els estimem més i els admirem!

Si n'hem de veure de coses!

De «Justicia Social».

Proveu vostres queviures a
LA COPA D'OR
Sant Antoni, 12 LLEIDA

La festa del Llibre a l'Institut

El propassat dia 23 els estudiants i Professors del nostre Institut celebraren d'una manera ben escaient la Festa del Llibre.

El Director de l'Institut i company nostre Salvador Roca, en començar la festa pronuncià un parlament explicant el sentit de la mateixa com a solemnitat de la vida escolar i com a exercici educatiu a base dels treballs d'organització portats a terme pels escolars.

Tot seguit el grup d'alumnes que havia organitzat la festa, va executar magníficament els diversos números d'aquesta. A remarcar l'execució de la cançó glosant «La copa del rei de Thule» de Goethe, que causà forta impressió a l'auditori. El alumne Srta. Godàs, Pinyol i Guin, molt bé.

Cal dedicar un el·logi als Professors de Música lleidatana Sr. Sanou, pianista que dirigí «La copa del rei de Thule»; Romero que dirigí dos tríos, i molt especialment al compositor Mossén Josep M.ª Llorens, membre del Comité local de les festes de Goethe, autor de la composició glosant la susdita poesia Gøthiana, veritable exquisidesa de l'art musical.

El final de la festa fou el discurs referent al llibre, pronunciat pel nostre company i Secretari de l'Institut En Joaquim Serra Vila, que tractà del Llibre i de la Festa del Llibre. En parlar del primer, feu ressaltar com, per damunt dels llibres de paper i cartró, i dominant-los, existeix un altre llibre: el Llibre de la Vida que de saber-lo o no saber-lo llegir depèn l'èxit o fracàs de tota actuació humana. I el Llibre de la Vida, no es res més que la vida ella mateixa teixint i desteixint valors. De manera que qualsevol construcció que l'intel·lecte pretengui bastir,—si es posa en contradicció amb la vida íntegralment considerada—està condemnada al fracàs. I el Llibre de la Vida sols saben llegir-lo els pobles i els gènis.

Exposa com la Festa del Llibre, es celebra, no precisament pel llibre, sinó pel que el simbolitza: la veritat. I com que les veritats sols les escriuen pobles i gènis, es per això que avui hom ret homenatge als llibres, que son eternament.

* * *

La Festa resultà molt agradable. Amb ella l'Institut de Lleida segueix els viaranys d'un vertader centre educatiu, que pretè fer homes mes que batxillers.

Per tal motiu plau-nos palesar nostre goig. Ja era hora que l'Institut de Lleida s'incorporés a la vida ciutadana.

DR. R. MARTÍNEZ LAGE
ESPECIALITZAT EN: GOLA NAS I ORELLES

HORES DE CONSULTA:
DE 10 A 1 I DE 5 A 7

P. CONSTITUCIÓ, 4. PRAL.-2.
LLEIDA

TROÇOS D'HISTORIA

Es curiós de constatar com la història sembla que es repeteix. Reparem per exemple, la revolució francesa del febrer de 1848 quant el regnat de Lluís Felip, nomenat el «rei de les barricades», després de guanyar-se l'impopularitat per la seva política exterior i el voler complaure als familiars i amics d'una manera descarada a l'obrir el Parlament el 28 de desembre de l'any anterior, encara plantà cara al poble d'una manera provocadora dient que el seu govern posseïa els mitjans per a salvar tots els obstacles que es presentessin; breu: un desafiament al poble.

Després del discurs del rei i de l'actuació del ministeri d'instrucció pública que fa fer suspendre les classes de Michelet, Mickiewicz, Edgar i Quine, la renda va baixar; els estudiants organitzaren una manifestació tumultuosa reclamant la llibertat de l'ensenyament superior, començant-se així la revolució d'acció que tenia d'acabar per a sempre més amb el règim monàrquic.

A la Cambra els debats esdevien cada vegada més violents. Odilon Barrot atacava al qüestor del govern, Guizot, per haver intervingut en escàndols administratius.

Thiers, arremeteia en contra dels pressupostos dient que tots els anys se saldaven amb dèficit, emprant per eixugar-los les reserves de l'amortització, la deuda flotant i nous emprèstits, portant el país a la ruina.

Tocqueville digué: la classe que governa dona en exemple funest. El sentiment de la moral se'n va; electors i elegits, funcionaris alts i baixos, tots els que prenen part en el govern tots treballen per augmentar la seva fortuna particular. El malestar augmenta. Estem dormint damunt d'un volcà.

Lamartine posava de manifest la política equivocada que es seguia a Roma, Berna, Cracòvia, etc. Duvergier d'Hauranne digué que la minoria de la Cambra no pletjava davant la majoria en contra del ministeri, sinó davant del poble en contra de la majoria i del ministeri. Ademés per donar compte al poble del que pasava i estan suspès el dret de reunió, es valdrien del dret que la llei autoritzava de celebrar banquets polítics contra la corrupció ministerial.

Hebert, (governamental) defensà la teoria de que tot el que no estés permès expressament per la llei, restava prohibit.

Davant d'aquestes paraules l'oposició en peu dret i en actitud amenaçadora increpà durament als ministres, separant-se tumultuàriament tots els diputats.

Després d'aquestes sessions els conservadors, espantats intimaven als ministres a transigir, però Guizot alentava al rei i exigia a la majoria a refusar tot intent de conciliació.

Lamartine, en defensar una esmena de Desmousseaux que suprimia les paraules injurioses per l'oposició, del discurs de la corona i que no fou acceptada, digué: fóra de la monarquia i de les dos Cambres, existeix en els casos extrems un jutge, un àrbitr sobirà: el poble... vosaltres tracteu de tancar amb la mà de la policia la boca del país!

Totes les esquerres deliberaren si tenien o no de dimitir els càrrecs de diputats i si es manifestarien davant de l'opinió pública valent-se de la celebració d'un banquet.

Després de molt discutir i haver consultat a diferents juristes, acordaren no dimitir, però si celebrar el banquet, fossin quines fossin les conseqüències que se'n derivessin.

L'agitació augmentava de dia en dia; tots els negocis estaven paralitzats. La premsa governamental que la vigília de l'acord pres per les esquerres atia ve al Govern dient «marxeu sobre el fantasma i desapareixereu», al dia mateix de la publicació de dit acord ja deia que s'havia decidit en principi portar a cap la reforma parlamentària i electoral.

El rei i el Govern contaven en que la força armada dissoldria, sense dificultat, les reunions que s'intentessin fer.

La comissió de diputats d'esquerra nomenats per a determinar i organitzar el banquet va decidir que fos el 22 de febrer.

Al assabentar-se'n els conservadors progressistes, tractaren de fer desistir a l'oposició, de celebrar el banquet, però Lamartine contestà: ens trobem col·locats entre la vergonya i el perill, si reulessim posaríem el coll de França als peus d'un ministre. Nosaltres deixarem de ser homes; França deixaria d'esser un poble.

En vista del caire que prenia, Guizot ja no s'oposava a que es portés la querrela al terreny de la discussió legal i va entrar en negociacions, acordant

que els diputats entrarien al saló del banquet i que un cop reunits, un comissari de policia els disoldria, i els diputats després de protestar acudirien als tribunals.

Un incident, però, ho desbaratà tot. La vigília del banquet els diaris de l'oposició, publicaven el programa de la «manifestació reformista» que devia acompanyar als diputats al banquet, citant per punt de reunió la plaça de la Magdalena.

Guizot digué als diputats de l'oposició que el govern autoritzava a anar individualment al banquet però que no toleraria cap reunió a la via pública.

L'oposició tornà a deliberar decidint la supressió del banquet.

Aquesta decisió va disgustar a tots els ciutadans de l'esquerra, però es varen conformar davant la promesa de formular a la Cambra una acusació contra els ministres, i fent-los veure ademés l'enorme responsabilitat de promoure un conflicte.

El rei al assabentar-se'n es divertia fent frases a costa de l'oposició dient, «ja m'ho pensava, ja ho sabia».

Però l'alegria va durar molt poc. L'ordre de suspensió de la manifestació va arribar tard i els estudiants i obrers acudiren a la plaça de la Magdalena cridant ¡Visca la Reforma! ¡Abaix Guizot!

Després de donar vèries cargues la guàrdia municipal, París va ésser ocupat militarment quedant tot apacigat i retirant-se tothom a casa.

El motí però, va començar seriosament la nit del 22 al 23 en què els obrers armats aixecaren barricades.

Les tropes es negaren a anar en contra del poble, i part d'aquestes tropes obligaren a fer retirar als municipals a la seva caserna, defensant als obrers.

Aquests fets, feren agafar por al monarca. Cridà als seus ministres convenint en què es tenia de dissoldre la guàrdia nacional o concedir la reforma. El rei s'oposava a dissoldre la guàrdia, Guizot no podia concedir la reforma.

Es plantejà la crisi. La caiguda del Govern Guizot, fou aollida amb joia, celebrant-ho amb manifestacions d'entusiasme. La revolució semblava acabada, però al presentar-se una de les moltes manifestacions davant de la redacció de «El Nacional», Marrast els parlà aconcellant-los no desistir fins haver obtingut la reforma, la llibertat de premsa, la dissolució de la Cambra, de la guàrdia municipal, i el procés dels ministres.

Els manifestants se referen, i al passar enfront de casa de Guizot cridaren ¡Abaix Guizot!, el destacament que guardava la casa, responent a un tret, feu foc sobre els manifestants matant-ne una vintena.

Els ànims s'exaltan, es saquegen les armeries, s'alcen per tot barricades i al crit de ¡visca la reforma! ja segueix el de ¡visca la República!

La major part de les tropes se posen al costat del poble; aquell rei que s'oposava a donar la reforma, la llibertat de premsa, la dissolució de la Cambra etc., quant anava cedint, ho feia tant per força i tant retardat, que, les fórmules que aplicades en moment oportú haguessin estat una solució, quant les donava, el poble ja volia una altra cosa. Així ens trovem que als darrers moments quant se li exigia l'abdicació a favor del seu net el Comte de París, degut a la força revolucionària que de cada moment s'apropava més al palau reial, al decidir-se a fer-ho no hi va haver temps de publicar-la.

El rei es vestí de paisà i junt amb la seva família tingué que sortir precipitadament per una porta secreta amb dos carrocs escoltats pel coracers. Garnier Pagés diu: «Lluís Felip que a les deu del matí declarava que mai consentiria en dissoldre la Cambra; a les onze, exclamava que no s'obtidria la seva abdicació sinó que fos amb la seva vida; a migdia, ja no regnava».

La multitud entra al palau destrocant el tró i tirant els mobles reials per les finestres, però sense pendrer un sol objecte.

D. DANIEL.

(Continuarà).

Visiteu l'Exposició de

MOBLES JOVÉ

Blondel, 8 LLEIDA

J. Solà Saltó

Instal·lacions i reparacions elèctriques
Bobinatges de totes classes: Maquinària en general; Estudis i pressupostos
Remolins, 5 - LLEIDA - Telèfon 203

feixidó
Camiser
Estereria. 7 - Lleida
Sempre novetats
Especialitat a la mida

INTERNACIONAL OBRERA SOCIALISTA

El primer de maig de 1932.

Als treballadors de tots els països.

El proletariat socialista de tot el món es prepara a celebrar el Primer de Maig en dies molt greus.

La guerra al Extrem Orient no s'acabat encara. En territori xinès hi ha soldats japonesos. Continua el perill de l'atac del Japó contra Xina i la negativa dels Governos capitalistes d'obligar a aquell, a respectar els seus compromisos.

Els treballadors de tots els països han de concedir la major atenció al desenvolupament de lo que passi.

Ens manifestarem el de primer maig:

Contra l'imperialisme japonès.

Contra els beneficiaris del sistema de bandatge imperialista.

Contra l'imperialisme mundial.

Contra la guerra.

Mentres la guerra porta la mort i la misèria a l'Orient, a Ginebra han començat les discussions de la Conferència del Desarmament. Precisament per que son grans els perills de guerra es per lo que urgeix el desarmament de tots els pobles. Mentres duri el capitalisme, un desarmament internacional total no allunyaria els perills de guerra, es veritat, però els reduiria considerablement. Es tracta d'obtidre el desarmament per la lluita contra el militarisme i l'imperialisme.

Ens manifestarem el primer de maig:

Contra els preparatius de guerra.

Pel desarmament total.

Per la pau del món.

¡Treballadors de tots els països!

El resultat de les lluites electorals en que el proletariat pren part actualment serà d'una importància històrica. Es tracta de consentir les tentatives del gran capital, que sol implantar el domini del facisme. Es tracta de protegir a la democràcia, de defensar el moviment obrer alemà, de derrotar al govern reaccionari-nacionalista francès i d'afirmar i ajudar les forces treballadores en Viena la Roja.

Ens manifestarem.

Contra el facisme.

Contra tot lo que sigui privar dels seus drets a la classe obrera.

Per la democràcia.

Mes clar que mai, el capitalisme prova amb aquesta crisi terrible la seva incapacitat per atendre a les necessitats mes elementals de l'Humanitat. Les forces productives que el capitalisme ha creat no pot dominar-les. L'angoixa i la misèria de milions d'essers humans, el tancament de fabricues i l'atur, son les senyals de la posta del capitalisme.

Solsament l'organització de l'economia mundial, l'aplicació dels principis econòmics socialistes poden facilitar la solució de la crisi. L'enfonsament del facisme deu deixar pas a una transformació de la societat actual en una societat socialista.

Ens manifestarem el primer de maig:

Contra la bogeria de l'economia capitalista.

Per que s'asseguri un nivell d'existència suficient a les víctimes del capitalisme.

Per la setmana de quaranta hores.

Per la realització del socialisme.

En les lluites històriques en que els treballador combaten actualment, el proletariat serà tant més fort, quan millor sapigui assegurar la seva unitat orgànica. Tota separació de les forces proletàries contribueix a donar força al enemic de classe.

Ens manifestarem el primer de maig:

Contra les divisions del proletariat.

Per la complerta unitat de tots els organismes obrers.

La Taula de la Internacional Obrera Socialista.
Zurich, abril 1932.

Per excés d'original deixem de publicar en aquest número les sessions del Congrés de la U. S. C.

Taller de Reparació d'Automòbils
J. VIRGILI AMPERI
 Sant Ruf, lletra M, (Carretera Torceserona) : Telèfon 423 : LLEIDA
 Especialitat en la reparació de frens hidràulics i verificació de Carburadors

Propaganda de la U. S. C.

La U. S. C. inaugura la secció d'Alcarraz amb un entusiasme grans. L'alcalde posa en joc totes les armes caciquils al seu abast per a impedir l'acte.

Mai encara, en cap acte celebrat per la U. S. C. s'havia vist una cosa tant extraordinària com la del poble d'Alcarraz. Un alcalde, reminiscència de la política de càbila, sortit de la presidència de l'Unió Patriòtica, s'ha sentit molestat perquè la gent de la U. S. C. anava a donar un míting i ha cregut, record encara dels temps de la dictadura, que la seva arbitrària voluntat era més que suficient per a impedir-ho.

Bella gesta d'aquests republicans d'ocasió, emparats sota senyeres que tenen «trenta anys de vida».

Aquests actes d'una baixesa repugnant ens enforteixen i ens donen més entusiasme encara per a alliberar la comarca nostra del caciquisme republicà, més repugnant encara que el de la monarquia.

L'acte es celebrà, i en contra del desitg del batlle hi hagué un gran entusiasme entre la nombrosa gent que omplia la plaça.

Obre l'acte el company Sales president de la U. S. C. de Lleida. Diu:

Hem baixat a inaugurar la secció d'aquest poble plens d'entusiasme i ens hem trobat amb la desagradable sorpresa de que les agrupacions d'Esquerra, inclús les més afins a nosaltres ens han boicotejat l'acte. Nosaltres per això no ens espantem i seguirem avant en la nostra tasca pesi a aquestes baixeses morals dels nostres enemics. (Molt bé).

Xavier Jaques: Poble d'Alcarraz! Jo que soc fill d'aquesta ribera, que he recorregut l'horta en les hores felices de la meua infantesa, sento una alegria a parlar-vos i al ensems una tristesa. Alegria pel record de les hores passades i tristesa perquè veig la baixa manera d'actuar d'aquest alcalde vostre, desferma de la U. P. que amb els seus procediments ha volgut impedir l'acte. (Grans aplaudiments).

Amb l'adveniment de la República les coses no han canviat i nosaltres la gent de la U. S. C. farem que es canviïn foragitant aquests aventurers de la política que creuen encara que viuen en temps de dictadura. (molt bé).

S'apropen moments greus per Catalunya amb motiu de l'aprobació de l'Estatut. Aquest per nosaltres entranya una gran responsabilitat, perquè si després de concedir, Catalunya no donés una prova de capacitat, el lloc de privilegi que avui gaudeix no el recobriria mai més i passaria a la cua dels pobles civilitzats.

Una de les tasques del polític es orientar al poble, no enlluernar-lo amb estridències i promeses que no complirà, sinó educant-lo per a fer-lo conscient.

Davant vosaltres jo soc un home, però puc ésser un home bo o dolent, ço que vol dir que la paraula home no significa res si no diem com i qui es aquest home. A la República li passa el mateix i per això la U. S. C. li vol donar un contingut socialista per a resoldre definitiva i sincerament el problema del treball. (Molt bé).

En quant al problema de Catalunya la U. S. C. el defensarà punt per punt fins a aconseguir la nostra alliberació.

Fa una glosa del socialisme internacional i diu que Catalunya inspirada en els ideals de justícia i llibertat contribuirà a la federació dels pobles d'Ibèria.

Diu que la política capitalista europea està agonitzant.

Cita el cas de l'estafador I. Kreuger que dominava els estats i no era més que un aventurer i per això cal que els pobles es capacitin per a destruir aquesta carcassa que ens ofega. (Grans aplaudiments).

Parla J. Serra Vila, i diu: No tinc la honra d'ésser fill d'aquesta terra, però ho soc de l'Empordà que és terra de llibertat i de justícia, terra de cultura que pensa i sap on va.

A l'Exposició de Mobles Jové hi ha un elegant Dormitori de Noguier digne de veure, (Encàrrec)

Blondel, H LLEIDA

RESTAURANT DE L'ESTACIO

Telèfon 81

Esplèndides habitacions

Servei acurat

Aquí a Alcarraz no ens volien deixar parlar i jo entenc que s'ha de deixar parlar a tothom i el poble que es decanti al partit que mes li sembli.

El vostre Sr. Alcalde, amb una incomprensió de la nostra gent i del nostre programa, propia solament d'un home incult, creia que veniem a posar enemistats entre vosaltres i es tot el contrari perquè nosaltres volem la germanor.

Mireu el panorama mundial desde la postguerra i us farà pena.

L'ambició del molts pobles ha portat l'indústria a una super-producció que ha motivat una baixa de sous i un enorme malestar entre la classe obrera.

La República solament, com molt bé ha dit el company Jaques no vol dir res. Cal donar-li un caire socialista. Es parla de llibertat pels partits republicans, de democràcia... mentres hi ha milions d'homes que no menjen! Nosaltres diem: primer l'obrer ha de menjar, després ja en parlarem de la llibertat!! (Grans aplaudiments).

Cal diferenciar el Socialisme d'altres partits, com l'anarquisme i el comunisme.

De l'anarquisme, aquesta massa inconscient que només porta a l'inútil sacrifici, ja no cal parlar-ne perquè s'esvaeix de dia en dia.

El comunisme vol trencar la Societat. Amb la simplíssima fórmula: tot per tots vol solucionar tots els problemes. Això no es mes que un somni.

Rússia ha passat del comunisme al socialisme perquè ha fracassat sota la fórmula simplista del comunisme.

La U. S. C. vol el millorament de la Societat sense violències, fent una col·lectivitat de germans, però per això hem de començar organitzant-nos i preparant la gent.

El socialisme res te a veure amb la Religió, la posa a part perquè un bon socialista pot molt ben ésser un perfecte catòlic però li diu: el carrer es de tots i tu t'has de tancar a l'església o en el fons íntim de cada creient. (Grans aplaudiments).

La gent surt ben impresionada d'aquest acte i ha escoltat amb força atenció, ultra el vent que feia, la paraula entusiasta dels nostres companys.

TON.

Dr. Manuel Mercé

METGE

Especialitzat amb la curació de malalties venèries.

Avinguda República, 4 - 1.ª LLEIDA

La festa del primer de maig

Inauguració de la Casa del Poble

El dissapte tinguerem el gust de rebre en nostre estatge la visita d'una Comissió de l'Agrupació Socialista de Lleida del Partit Obrer Espanyol, que ens convidà als actes que amb motiu de la inauguració de la Casa del Poble i per a fer-tejar la data del primer de maig celebraran dita Agrupació.

No cal dir lo molt que agraïm aquesta atenció a la que correspondrem com es mereix.

LLEXIU COLÓN
 Marca registrada

SABONS DE TOTES MENES

J. DANIEL ARIÑO

Avinguda de la República, 50-LLEIDA

FERMESA

Heu's ací una força moral. Quasi virtut; no tothom la té al seu abast.

Condicions específiques, temperaments, la motiven; la cultura general o especialitzada la gradua; una auto-educació espiritual la perfecciona. Tanmateix, la fermesa conscient, com totes les forces morals, no es privilegi d'un estament o classe social determinada; cal sols una mica de bona voluntat i una mica mes de temps i de decorum ciutadà, per assolir-la.

I es que la fermesa, no vol dir intransigència a tota llei o raonament empirisme, posició intel·lectual supina, sinó una rígida observança del deure i íntegra rectitud de principis, escoles, idees i d'activitats.

Avui, però, el compliment dels deures, el convenciment polític, i els professionals sincers, sembla han passat de moda. Qui no vulgui parlar amb el cor a la mà, qui no vulgui deturar les neurosis i l'acceleració de la vida actual tan plena de vertigen, poc necessita de la fermesa. En te prou aixecant ací, estintolant-se mes enllà, derrocant sempre l'obra social i humana. Som en el temps de les imprevistacions audacioses, i de les fallides, això no vol dir, que aquest aiguabarreig, aquesta cridoria impotent, perdurin i ens portin a un estat d'anquilosi espiritual, lliandant amb el selvatgisme i la barbàrie.

Per això en l'hora d'ara, per evitar totes aquestes coses a temps, tot el poble de Catalunya, sense distinció de classes ni partits, em de demostrar que tenim «fermesa», recordant al Parlament d'Espanya, esperem l'aprovació íntegra, del nostre Estatut; que votarem per unanimitat.

ANTONI PUJOL

Subscriuiu-vos
 a
CRÍTICA

Oficina Tècnica

Pere - A. Paniello
 Enginyer Industrial

Avinguda de la República, 50 LLEIDA

La manifestació pro-Estatut palesà la impopularitat del nostre Ajuntament.

URALITA

MATERIALS PER
 A COBERTES
 TUBERIES, DEPOSITOS, ETC.

Avinguda de la República, 10

Recomanem als nostres companys llegeixin el setmanari òrgan del Partit

JUSTÍCIA SOCIAL
 que surt cada divendres.

La festa del treball a Lleida

La Secció de Lleida de l'Unió Socialista de Catalunya, va prendre l'acord de convocar a totes les Associacions obreres per tal d'organitzar els actes que es reguessin convenients amb motiu de la Festa del Treball a nostra Ciutat.

La nostra aspiració era de que en aquest dia apareguessin tots els treballadors de Lleida units en front únic davant de la burgesia, encara que solament fós per unes hores, si més no, per a demostrar la força del proletariat lleidatà.

Això no ha estat possible, en primer lloc per que la majoria dels convocats no acudiren, els altres excusaren la seva assistència i els pocs que es reuniren junt amb nosaltres acordaren desistir de nostres propòsits al comprovar una vegada mes, que a l'hora de portar a cap una acció de conjunt, la major part es recorden solament del que els separa, però no d'allò que els tindria d'unir a tots.

En les comunicacions rebudes els uns es declaren incompatibles amb els altres, no pas qüestió de principis, sinó pels procediments i tàctica a seguir.

Per a que es vegi la passió i desconeixement amb que es resolen els assumptes, copièm la comunicació rebuda del Bloc Obrer i Camperol.

«Rebut el seu comunicat amb data del 23, en el qual se'ns convoca per a aquesta nit amb el fi de tractar de celebrar la diada revolucionaria del primer de maig, hem de fer constar que el B. O. C. no pot acceptar cap entesa amb partits que col·laborin amb la burgesia i que hagin consentit sense protesta la deportació d'obriers revolucionaris camarades nostres.

Salutacions comunistes.
 Lleida, 25 Abril de 1932.—Pel B. O. C.—
 El Secretari.—Mariano Aguas.

Sr. President de l'Unió Socialista de Catalunya.—Ciutat».

Ens interessa fer constar que l'Unió Socialista de Catalunya, Secció de Lleida no ha pactat desde la seva fundació amb cap partit burguès i que en el seu orgue CRÍTICA s'ha publicat en el nombre de 25 de Març la protesta contra les deportacions.

«Totes les organitzacions obreres han de reclamar constantment que siguin tornats a Espanya els obrers deportats amb motiu dels fets ocorreguts a la zona de l'Alt Llobregat i que sigui l'autoritat judicial la que, en tot cas, determini la culpabilitat o innocència dels detinguts.

CRÍTICA i l'Unió Socialista de Catalunya ajudarán tot el que es faci en aquest sentit.»

Igualment en els Congressos del Partit i en Justícia Social s'ha protestat de les deportacions de tots els obrers, fossin o no camarades del B. O. i C.

Resulta doncs que les afirmacions fetes no son de les que honoren a la veritat.

Mai com ara convé recordar lo que digué Carles Marx.

TREBALLADORS DEL MON UNIUVOS.

Heu vist l'Exposició de
MOBLES JOVÉ?
 Blondel, H LLEIDA

Preu: 15 cèntims

Redacció i Administració: Avinguda de la República, núm. 39

Crítica

Preu de subscripció

Semestre. 3.50
Any. 7.00

El fracàs de la manifestació Pro-Estatut La manifestació "Pro - Estatut"

L'espectacle de fredor i fracàs, per l'escasíssima quantitat de gent que acudí a acompanyar al nostre Ajuntament en la manifestació cívica pro-estatut, fou tan extraordinàriament considerable, que n'hi ha per avergonyir-se com a català i àdhuc com a lleidatà.

Si fóssim malèvols o millor dit enemics de la nostra terra, en podríem molt bé, deduir d'aquest fet, una accentuada indiferència per la sort de l'Estatut equivalent quasi a una negació de la nostra personalitat col·lectiva i encara potser, anant més enllà, d'una ben marcada anticatalanitat.

Però, això és un greuge, que el poble de Lleida, que tantes voltes i en diferents ocasions ha demostrat ésser un sòlid fortí de defensa de les llibertats catalanes, hagi de passar per aquesta sospita i per aquest equívoc.

La responsabilitat d'aquest confussionisme i del consegüent fracàs, és molt greu per l'Ajuntament de Lleida organitzador de l'acte.

Molt segur que si una organització de caire popular hagués posat cura de l'esplendor i èxit de la manifestació, no hauria esdevingut una cosa migrada que ens ha d'avergonyir a tots com a catalans.

Per això, nosaltres, que creiem cegament en la catalanitat del nostre poble i que no volem permetre es dubti dels lleidatans, i com a patriotes portats sempre per un amor que no té límits, ni en el sacrifici propi per Catalunya, volem afirmar públicament, desde les columnes de «Crítica» i com a reivindicació justíssima al poble de Lleida, el que si no va ésser present a la manifestació no va ésser pas per manca d'entusiasme pel nostre Estatut.

Es un fenòmen simplement produït pel divorci absolut que existeix entre el poble i el nostre Ajuntament.

Allí on es presentí el nostre Municipi hi serà absent el nostre poble. Així s'evidencià.

El poble que el 14 d'abril portà als consellers triomfalment als escons municipals, ple d'esperança i de fe revolucionària, avui, defraudat per la seva obra negativa, no els segueixen enlloc.

I qui en dubti té el viu exemple de la ridícula manifestació del diumenge. L'impopularitat del nostre Ajuntament: res més.

Per tant la tradició dels sentiments de la nostra ciutat, la catalanitat de Lleida, malgrat tot i per molt que poguessin dir les males llengües, deduint de l'acte del diumenge del que no se'l pot acusar ni responsabilitzar al nostre poble, resta sencera, viva i sense taca, com altres voltes ha demostrat i com demostrarà si el nostre Estatut, en dissort, li demanés qualsevol sacrifici.

La gran crida salustiana en prò del nostre Estatut, feu l'efecte consabat dins la massa ciutadana.

Abans de l'hora anunciada, pels vols de la Paheria la gentada electritzada visques i crits proferia.

Tota Lleida, arreballada pel crit de l'home prestigiós, à aquell aplec grandios va acudir entusiasmada..!

Les ensenyes, els pendóns... els distintius, les banderes... i els domassos dels balcons flamejaven com fogueres..!

En la cara de la gent l'alegria es dibuixava i l'èxit es mastegava respirant aquell ambient..!

De sobte, un crit d'Ara! Ara! es va oír imponent.... Era que el Batlle, amb la vara volia passar davant..!

Darrera, amb cara riallera seguien els Concellers i els empleats de primera, i les trampes i els massers.

L'ovació que la gentada va fer als nostres pahers, fou tant gran i allargassada que durà tres quarts sencers..!

Aquella enorme ovació i unànim aplaudiment feu palesa l'adhesió del poble a l'Ajuntament..!

Després d'estar batallant un quart per obrir-se via conseguí passà al davant la «Grey» de la Paheria.

Un gran pet de Marsellesa esclatà en aquell moment i la multitud, encesa.... apludí rabiosament..!

La falange lleidatana avençà penosament; tota aquella massa humana s'apretava enormement..!

Enfilà el carrer Major aquella immensa gentada... amb els crits i la remor propis d'una gran riuada....!

Ja som al Govern Civil; i un cop l'ovació acabada

l'alcalde amb aire tranquil i amb paraula emocionada....

Digué: **Gràcies ciutadans pel concurs que heu retut en favor de l'Estatut que volem els catalans..!**

Resteu tranquils i confieu en nostre esforç quotidià i a la llarga, no ho dubteu... Catalunya triomfarà..!

Un enorme aplaudiment elogué aquell acte tant gran i la gent tranquilament va desfilà en un instant.

Lector volgut: escolteu que us dec una explicació car d'aquell acte, sabeu? no en tenia ni menció.

La Redacció del Diari el relat m'encarregà, però ja, fent el «canari» ni tant sols hi vaig pensà.

I confiant en que seria un acte magníficent, que tot Lleida hi aniria gairebé unànimement....

Vaig arreglar un relat digne del nostre Estatut ben fermament convençut que contava la veritat.

Mes... Ahir nit vaig trobar a un lector de «Toca Ferro» dels que tenen bona pinta; i va dir-me ben reclat que allò semblava un enterro... però, un enterro de quinta!!!

Lector volgut: perdoneu per la meua retliscada... Jo us jur que no em trobaréu en un altra eusopegada..!

PEP DEL CARRIL.

Matrimoni civil a Benavent de Lleida

El dia 23 del corrent, celebraren matrimoni civil l'amic Josep Barberà amb Maria Foixench, cosina del nostre consoci Pere Buira.

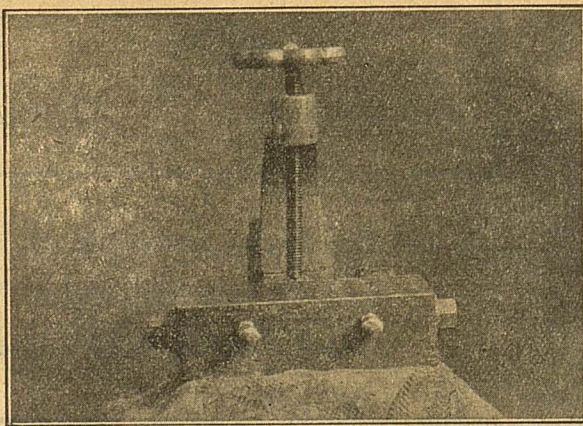
L'acte fou lluidíssim i un viu exemple dels progressos del laïcisme al simpàtic poble de Benavent de Lleida.

«Crítica» felicita de cor a la jove parella.

ARTS GRÀFIQUES ILLERDA—Blondel, 29—Lleida

“Vulcanitzadora Termo - Elèctrica MIQUEL”

PATENTADA

Nou tipus de «Vulcanitzadora» especial per a Garatges i petits Tallers. Tipus C. solament per a càmares: COMPLETA: Ptes. 200.

La mateixa amb motllos per a poder «Vulcanitzar» parxes de coberta de moto o velo: COMPLETA: Ptes. 225.

Si enteressen tipus més grans, fabrico quatre models per a parxes coberta i càmara.

Màquines per a cosir i brodar

“Constança”

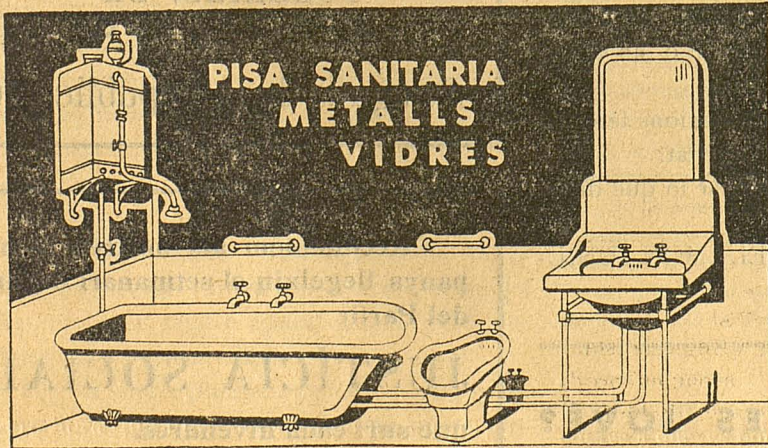
Accessoris **Auto-Moto-Velo** i màquines per a cosir i brodar de totes marques.

Blondel, lletra J.

LLEIDA

Telèfon número 2

Frederic Miquel

PISA SANITARIA
METALLS
VIDRES

FÀBRICA de MIRALLS de tota mena TALLERS de BISELLATS, PULITS, etc.

MAGATZEMS

E. CARDONA

A. República, 44

LLEIDA

Telèfon núm. 98